

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

Н А К А З

29 листопада, 2024 р.

Запоріжжя

№ 222-А

Про затвердження інструкцій
з охорони праці
в НУ «Запорізька політехніка»

На виконання вимог «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 року № 9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 квітня 1998 року за № 226/2666, «Положення про організацію роботи з ОП та БЖД учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом МОНУ від 26.12.2017 р. № 1669, Положення № 5-ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» затвердженого наказом ректора від 29.07.24 р., № 142-А.,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкції з охорони праці:

1.1 Кафедра охорони праці і навколишнього середовища

- Інструкція з охорони праці № 453-ОП для викладачів кафедри ОПНС;
- Інструкція з охорони праці № 454 -ОП для користувачів персональних ЕОМ кафедри ОПНС;
- Інструкція з охорони праці № 455 -ОП при виконанні робіт в лабораторії «Безпеки життєдіяльності та охорони праці» кафедри ОПНС;

1.2 Кафедра електропостачання промислових підприємств

- Інструкція з охорони праці № 456-ОП для викладачів кафедри ЕПП;
- Інструкція з охорони праці № 457 -ОП при виконанні робіт в лабораторіях кафедри ЕПП;
- Інструкція з охорони праці № 458-ОП для завідувача лабораторією, старшого лаборанта кафедри ЕПП
- Інструкція з охорони праці № 459 -ОП при виконанні робіт в комп'ютерному класі кафедри ЕПП;

2. Начальнику **ІОЦ** Андрію САВЧУКУ розмістити цей наказ в розділі «Охорона праці».

Ректор

Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО:

Проректор АГР

Микола ЧЕЧЕЛЬ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

УДОВЕНКО 2-25

_____ 2024р.

_____ 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 453

для викладачів

Кафедра охорони праці і навколишнього середовища

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «___» _____ 20__ р. № _____

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 453

для викладачів

Кафедра охорони праці і навколишнього середовища

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція розроблена відповідно до Положення №5- ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» від 29.07.2024 р., №142- А.

1.2. Інструкція є нормативним документом, що містить обов'язкові, для дотримання співробітниками кафедри ОПНС вимоги з охорони праці при читанні лекцій, проведенні лабораторних та практичних робіт, консультуванні в приміщеннях кафедри.

1.3. Особи, які користуються ПЕОМ, крім цієї інструкції, повинні знати:

а) вимоги загальнооб'єктової інструкції № 1-ПБ з пожежної безпеки в НУ «Запорізька політехніка»;

б) правила особистої гігієни;

в) правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.4. До самостійної роботи допускаються особи, що пройшли інструктаж з охорони праці. Інструктаж проводить безпосередньо завідувач кафедри або уповноважена їм особа. Інструктаж завершується перевіркою знань усним опитуванням, а також перевіркою набутих навичок безпечних прийомів праці. Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж.

Викладачі зобов'язані:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка»;

- виконувати тільки ту роботу, яка визначена розпорядком або доручена їм керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією;

- якщо викладач став свідком або потерпілим від нещасного випадку (виробнича травма, аварія), то повинен негайно повідомити про це свого завідувача кафедри, а останній – службу ЦЗ,П, ТБ, ОП та ВО в той же час необхідно забезпечити збереження обстановки, яка сталася на час нещасного випадку для наступного розслідування, якщо вона не є аварійною і не загрожує життю та здоров'ю оточуючих людей, наразі виконати усі можливі захисні заходи;

- бути надзвичайно уважними при пересуванні як в межах університету, так і поза ними;

- дотримуватись правил забезпечення власної безпеки та безпеки оточуючих людей.

1.5. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть особисту відповідальність відповідно до чинного законодавства і правил внутрішнього розпорядку.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Вимоги до викладачів:

- знання інструкції співробітниками є обов'язковим та забезпечується згідно Положення №3-ОП «Про порядок проведення навчання та перевірки знань, інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів освіти в НУ «Запорізька політехніка» від 31.12.2024р., №270- А.. Постійний контроль за дотриманням співробітниками кафедри вимог інструкції покладається на завідувача кафедри та службу ЦЗ,П, ТБ, ОП та ВО.

- періодичні медичні огляди мають проходити викладачі, які працюють безпосередньо зі шкідливими та небезпечними речовинами і приладами у відповідності до «Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 р. № 246, що зареєстровані в Міністерстві юстиції України 23.01.2007 р. за № 846/14113.

Крім того, при необхідності, з викладачами проводяться наступні інструктажі:

- позаплановий, за розпорядженням служби ЦЗ,П, ТБ, ОП та ВО.

- цільовий, коли виконуються роботи, безпосередньо не пов'язані з обов'язками за спеціальністю (професією).

Первинний, повторний, цільовий та позаплановий інструктажі з викладачами проводить завідувач кафедри. Результати проведеного інструктажу та перевірки знань заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці для працівників».

Забороняється:

- допускати до роботи осіб, що не пройшли всіх передбачених видів інструктажів;
- допускати на робоче або учбове місце особу, яка не має відношення до даної роботи (заняття);
- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові електронагрівальні прилади тощо;
- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі без спеціальної кваліфікації;
- захаращувати проходи і робочі місця;
- знаходитись на роботі і виконувати будь-які роботи (заняття) у нетверезому стані;
- для забезпечення вимог пожежо- та вибухонебезпеки не палити і не користуватися відкритим вогнем.

2.2. Завідувач кафедри зобов'язаний:

- ознайомити викладачів з посадовими обов'язками;
- ознайомити викладача з робочим місцем;
- показати викладачам робоче місце;
- контролювати загальний стан на кафедрі, сприяти постійному підвищенню кваліфікації викладачів.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

3.1. Робоче місце викладача повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДЕРЖСТАНДАРТУ 12.2.032-78 ССБТ «Робоче місце при виконанні робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги».

а) конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

б) часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

в) під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600 мм, по ширині - 500 мм, по глибині -

650 мм;

г) на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

д) поверхня сидіння і спинки повинні бути напівм'якими покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

3.2. Монітори ПЕОМ повинні розташовуватись на відстані не менше 1 м від стін і не менш 1.5 м між собою. Забороняється розташування моніторів екранами один до одного.

3.3. На одного працюючого з ПЕОМ повинно припадати не менше 6 м². площі і не менше 20 м³ об'єму робочого приміщення.

3.4. Електропостачання повинно здійснюватися через окреме розведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьохконтактні. Кожне приміщення, де проводиться навчальний процес повинно бути обладнано автоматичним пристроєм аварійного відключення електропостачання.

3.5. Будь-яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю з метою попередження (зменшення) імовірності нещасного випадку.

3.6. Учбові процеси, які супроводжуються виділенням шкідливих речовин, необхідно виконувати при діючій вентиляційній системі з застосуванням засобів індивідуального захисту. Заняття в лабораторіях проводити за інструкцією з охорони праці для даної.

3.7. У приміщеннях кафедри, де відбувається навчальний процес, згідно вимог ДБН В.2.5-28-2018 «Природне і штучне освітлення» передбачене природне та штучне загальне освітлення. Значення освітленості на поверхні робочого столу в зоні розміщення документів становить 300-500 лк.

Метеорологічні умови в робочій зоні приміщень кафедри – температура повітря, відносна вологість повітря й швидкість його переміщення повинна відповідати вимогам ДСН 3.3.6.042-99 «Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень». Робота викладачів на кафедрі належать до категорії Іб – легкі фізичні роботи, що виконуються сидячи, стоячи або пов'язані з ходінням та супроводжуються деяким фізичним напруженням

3.8. Комплекс протипожежних заходів для приміщень кафедри ОПНС, розроблений згідно МВСУ наказ 30.12.2014 р., №1417, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.03.2015р., за № 252/26697 «Правила пожежної безпеки в Україні».

Виходячи з аналізу речовин та матеріалів, які використовуються при роботі у приміщеннях кафедри:

- згідно ДСТУ EN 2:2014 «Класифікація пожеж (EN 2:1992, EN 2:1992/A1:2004, IDT)» у приміщенні можлива пожежа класів – А (пожежа, що супроводжується горінням твердих матеріалів) та Е (горіння електроустановок, що перебувають під напругою до 1000 В);

- відповідно до вимог ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою», воно належить до категорії «Д» з пожежної небезпеки – простір у приміщенні, у якому перебувають тверді горючі речовини та матеріали.

Згідно вимог ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги» воно має II ступінь вогнестійкості.

Згідно вимог ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту», в приміщеннях кафедри повинна бути встановлена система пожежної й охоронної сигналізації, яка забезпечує виявлення теплових і димових ознак пожежі і місця виникнення пожежі з точністю до місця розміщення датчика.

Згідно до вимог п. 5 розділу VI «Вибір типу та необхідної кількості вогнегасників», «Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників», зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.02.2018 р. за № 225/31677, передбачена наявність вуглекислотні вогнегасники типу ВВК-3,5(з розрахунку один вогнегасник с величиною заряду вогнегасної речовини 3 кг. і більше, на 20 м² площі приміщення). Відстань між вогнегасниками та місцями можливих загорянь не перевищує 10 м.

3.9. У разі виявлення будь-яких невідповідностей співробітник зобов'язаний негайно повідомити посадову особу, яка є відповідальною за безпечне виконання робіт.

IV. ВИМОГА БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Встановити у положення «виключено» всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2. Про всі несправності доповісти керівнику робіт.

4.3. Виключити загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць.

4.4. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При виявленні запаху гару припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ (у випадку пожежі зателефонувати – 9-101, 3-10).

5.2 Покинути небезпечну зону і вжити заходів щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощиті приміщення, а у випадку пожежі - і приточно - витяжну вентиляцію).

5.3 Повідомити про те, що трапилося, свого завідувача кафедри.

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і вжити заходів щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5 При нещасних випадках надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) - робіть штучне дихання рот в рот і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги);

- при кровотечі - рану закрийте стерильною пов'язкою і тримайте у такому стані 3-5 хвилин. Якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпіть бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях - забезпечте спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла.

В. о. завідувача кафедри ОПНС

Олександр НЕСТЕРОВ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з охорони праці

Начальник юридичного відділу

В. о. декана ФБАД

Тетяна УДОВЕНКО

Максим ДЄСВ

Віра САВЧЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 454

для користувачів персональних ЕОМ
кафедра охорони праці і навколишнього середовища

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «___» _____ 20__ р. № _____

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 454

для користувачів персональних ЕОМ
кафедра охорони праці і навколишнього середовища

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкцією розроблено відповідно до Положення №5 - ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» від 29.07.2024р., 142-А.

1.2. Інструкція є нормативним актом, що містить обов'язкові, для дотримання співробітниками кафедри ОПНС вимоги з охорони праці при читанні лекцій, проведенні лабораторних та практичних робіт, консультуванні в приміщеннях кафедри.

1.3. Вимоги цієї інструкції поширюються на всі комп'ютерні класи і робочі місця, обладнані персональним ЕОМ в університеті у відповідності до ДСанПіН 3.3.2.007-98 «Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин».

1.4. Знання інструкції співробітниками є обов'язковим та забезпечується згідно Положення №3-ОП «Про порядок проведення навчання та перевірки знань, інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів освіти в НУ «Запорізька політехніка» від 31.12.2021 р., №270- А. Постійний контроль за дотриманням співробітниками кафедри вимог інструкції покладається на завідувача кафедри та службу ЦЗ, П, ТБ ОП та ВО.

1.5. Особи, які користуються ПЕОМ, крім цієї інструкції, повинні знати:

а) вимоги загальнооб'єктової інструкції № 1-ПБ з пожежної безпеки в НУ «Запорізька політехніка»;

- б) правила особистої гігієни;
- в) правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.6. До самостійної роботи допускаються особи, що пройшли інструктаж з охорони праці. Інструктаж проводить безпосередньо завідувач кафедри або уповноважена їм особа. Інструктаж завершується перевіркою знань усним опитуванням, а також перевіркою набутих навичок безпечних прийомів праці. Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Робоче місце оператора ПЕОМ повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДЕРЖСТАНДАРТУ 12.2.032-78 ССБТ «Робоче місце при виконанні робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги».

а) конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

б) часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

в) під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600 мм, по ширині - 500 мм, по глибині - 650 мм;

г) на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

д) поверхня сидіння і спинки повинні бути напівм'якими покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

2.2. Монітори ПЕОМ повинні розташовуватись на відстані не менше 1 м від стін і не менш 1.5 м між собою. Забороняється розташування моніторів екранами один до одного.

2.3. На одного працюючого з ПЕОМ повинно припадати не менше 6 м². площі і не менше 20 м³ об'єму робочого приміщення.

2.4. Забороняється експлуатація ПЕОМ без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

2.5. Електропостачання повинно здійснюватися через окреме розведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьохконтактні.

2.6. Приміщення з ПЕОМ повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравостей між природнім світлом і екранами моніторів. Всі оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими (напівматовими).

2.7. У разі виявлення будь-яких невідповідностей співробітник зобов'язаний негайно повідомити посадову особу, яка є відповідальною за безпечне виконання робіт.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

3.1. При роботі на ПЕОМ можуть виникнути наступні небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПЕОМ;
- перенапруження зору при роботі з екранними пристроями (дисплеями), особливо при нераціональному розташуванні екрана відносно очей і ненормальної освітленості робочих поверхонь у зоні відеотерміналів (ВДТ);
- наявність позитивних іонів, що виникають внаслідок іонізації повітря елементами високовольтної схеми блоку живлення відеотерміналу;
- рентгенівське, радіочастотне, інфрачервоне випромінювання;
- можливість отруєння хімічними речовинами, які виділяються у повітря робочої зони при роботі з ПК та іншою офісною технікою;
- небезпеки враження електричним струмом при роботі з ПК внаслідок недотримання заходів безпеки;
- підвищені статичні навантаження користувачів ПК та «тунельний синдром» або синдром зап'ястного клапана пов'язані з тривалим перебуванням в однотипній позі положенні «сидячи».

3.2. Користувач (оператор) ПЕОМ зобов'язаний:

- а) виконувати тільки доручені йому керівником роботи;
- б) виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку підрозділу і повсякденні вказівки керівника робіт;
- в) пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників;
- г) помітивши порушення інструкції іншими робітниками про безпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;

д) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не захаращувати його і проходи до нього;

ж) знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочому місці і вміти користуватись ними, знати місця збереження медикаментів.

3.3. Користувачу ПЕОМ забороняється:

а) виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і може призвести до нещасного випадку;

б) вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) устаткування і механізми, робота на яких не доручена;

в) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;

г) працювати на несправному устаткуванні;

д) торкатися частин механізмів, що перебувають у русі, торкатися до струмопровідних частин, електричних дротів (навіть ізольованих), кабелів, клем, наступати на лежачі на підлозі переносні дроти.

3.4. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

3.5. Найбільшу небезпеку при роботі дисплея мають низькочастотні електромагнітні поля, утворювані рядковим трансформатором. Для зниження впливу електромагнітного поля необхідно:

а) оператору перебувати не ближче 0,5 м від екрана власного дисплея і не ближче 1,2 м від задніх стінок інших дисплеїв;

б) у приміщеннях із дисплеями проводити щоденне вологе прибирання і не рідше одного разу за зміну витирати екран;

в) оснастити дисплей монітора спеціальним захисним екрануючим склом;

г) застосовувати захисні окуляри, які не пропускають шкідливе випромінювання.

3.6. Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220V переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПЕОМ знаходяться в положенні «виключено», а корпуси пристроїв заземлені (зануленні).

3.7. Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.8. Забороняється залишати своє робоче місце без відома керівника робіт.

3.9. Забороняється залишати ПЕОМ під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

3.10. Забороняється від'єднання / приєднання / будь-яких пристроїв і кабелів ПЕОМ увімкнутому в електромережу комп'ютері.

3.11. Подавати напругу на пристрої й окремі блоки ПЕОМ тільки після ретельної перевірки надійності кріплення провідників заземлення (занулення), справності кабелів і роз'ємів в мережі електроживлення.

3.12. Вимкнути ВТ (відеотермінал) і повідомити про несправність, якщо при його ввімкненні на екрані ВТ не з'являється ніяка інформація (екран порожній), або в центрі екрана висвічується яскрава біла смуга.

3.13. Режим праці і відпочинку користувачів (операторів); безпосередньо працюючих із ВТ, повинен залежати від характеру виконуваної роботи: при введенні даних, редагуванні програм, читанні інформації з екрану, безупинна тривалість роботи з ВТ не повинна перевищувати 4 години при 8-годинному робочому дні. Щогодини необхідно проводити перерву на 5-10 хвилин, а через 2 години - на 15 хвилин.

3.14. Кількість мікропауз (тривалістю до 1 хвилини) регулюється індивідуально.

3.15. Кількість оброблюваних символів (або знаків на ВТ) не повинна перевищувати 30 тисяч за 4 години роботи.

3.16. Форми й зміст перерв можуть бути різні: виконання альтернативної допоміжної роботи, проведення гімнастики для очей, загальної гімнастики, тощо.

3.17. В приміщеннях, де експлуатуються ПЕОМ значення оптимальних та / або допустимих параметрів мікроклімату і чистоти повітря для певного робочого місця й певної категорії фізичних робіт, визначаються відповідно до вимог ДСН 3.3.6-042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень, а їх забезпечення згідно ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування».

3.18. У приміщенні лабораторії обладнаному ПК з ВДТ, згідно вимог ДБН В.2.5-28-2018 «Природне і штучне освітлення» передбачене природне та штучне освітлення.

3.19. Обов'язковим є провітрювання приміщень і щоденне вологе прибирання приміщень.

IV. ВИМОГА БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1. Встановити у положення «виключено» всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.
- 4.2. Про всі несправності доповісти керівнику робіт.
- 4.3. Виключити загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць.
- 4.4. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ (у випадку пожежі зателефонувати – 9-101, 3-10).

5.2 Покинути небезпечну зону і вжити заходів щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощиті приміщення, а у випадку пожежі - і приточно - витяжну вентиляцію).

5.3 Повідомити про те, що трапилось, свого керівника.

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і вжити заходів щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5 При нещасних випадках надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) - робіть штучне дихання рот в рот і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги);

- при кровотечі - рану закрийте стерильною пов'язкою і тримайте у такому стані 3-5 хвилин. Якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпіть бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях - забезпечте спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла.

В. о. завідувача кафедри ОПНС

Олександр НЕСТЕРОВ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з охорони праці

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬ

В. о. декана ФБАД

Віра САВЧЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 455

при виконанні робіт в лабораторії «Безпеки життєдіяльності
та охорони праці»
кафедра охорони праці і навколишнього середовища

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «___» _____ 20__ р. № _____

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 455

при виконанні робіт в лабораторії «Безпеки життєдіяльності
та охорони праці»

кафедра охорони праці і навколишнього середовища

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкцією розроблено відповідно до Положення №5 — ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» від 29.07.2024р., №142-А.

1.2. Інструкція є нормативним актом, що містить обов'язкові, для дотримання співробітниками кафедри ОПНС вимоги з охорони праці при проведенні лабораторних та практичних робіт, консультуванні.

1.3. Знання інструкції співробітниками є обов'язковим та забезпечується згідно Положення №3-ОП «Про порядок проведення навчання та перевірки знань, інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів освіти в НУ «Запорізька політехніка» від 31.12.2021 р., №270- А. Постійний контроль за дотриманням співробітниками кафедри вимог інструкції покладається на завідувача кафедри та службу ЦЗ, П,ТБ, ОП та ВО.

1.4. Викладачі та допоміжний персонал, в обов'язки яких входить підготовка та проведення лабораторних та практичних робіт, крім цієї інструкції, повинні знати:

- а) вимоги загальнооб'єктової інструкції № 1-ПБ з пожежної безпеки в НУ «Запорізька політехніка»;
- б) правила особистої гігієни;
- в) правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.5. До проведення лабораторних та практичних занять допускаються особи, що пройшли інструктажі з охорони праці. Інструктажі проводить безпосередньо завідувач кафедри або уповноважена їм особа. Інструктажі

завершуються перевіркою знань усним опитуванням, а також перевіркою набутих навичок безпечних прийомів праці. Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж.

1.6. Лабораторія є структурною складовою кафедри ОПНС. Основною метою діяльності лабораторії є надання можливості студентам якісного засвоєння практичних навичок в галузі безпеки життєдіяльності та охорони праці.

1.7. Організація занять в лабораторії є функцією завідувача лабораторії. У своїй діяльності завідувач лабораторії підпорядковується завідувачу кафедри.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Завідувач лабораторії зобов'язан:

- забезпечувати підготовку лабораторії до навчального процесу;
- здійснювати контроль за станом лабораторного обладнання та робочих місць;
- приймати заходи по усуненню наявних недоліків.
- забезпечувати належне ведення чинної документації (журнали з проведення інструктажів з охорони праці та пожежної безпеки), наявність відповідних інструкцій, переліку лабораторного обладнання, відповідних інструкцій, схем евакуації при виникненні надзвичайних ситуацій.

2.2. Робочі місця в лабораторії повинні бути обладнані з урахуванням вимог ДЕРЖСТАНДАРТУ 12.2.032-78 ССБТ «Робоче місце при виконанні робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги».

2.3. Електропостачання лабораторії повинно здійснюватися через окреме розведення й окремих контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути трьохконтактними або з заземлюючим пристроєм.

2.4. Виконання лабораторних та практичних робіт здійснюється тільки в присутності та під наглядом викладача кафедри.

2.5. Використання лабораторного обладнання без дозволу викладача категорично ЗАБОРОНЕНО.

2.6. Студентам перед початком дослідної частини роботи ознайомитись з методичними вказівками по проведенню даної лабораторної роботи.

2.7. Переконавшись, що необхідні для роботи прилади оснащені запобіжними пристосуваннями, надійно заземлені.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

3.1. Заборонено ходити по приміщенню лабораторії без потреби, голосно розмовляти, порушувати робочу обстановку на занятті.

3.2. Заборонено вмикати чи вимикати освітлення, електроприлади, комп'ютерну техніку без дозволу викладача. Використовувати прилади, лабораторне обладнання тільки у відповідності з методичними вказівками.

3.3. Заборонено користуватись мобільним зв'язком під час занять.

3.4. Не порушувати самим и зупиняти інших осіб, які порушують вимоги техніки безпеки та пожежної безпеки.

3.5. Виконувати тільки доручену студенту, не відвертати увагу інших осіб від роботи.

3.6. Категорично заборонено виконувати дослідну частину роботи одній особі.

3.7. Не захаращувати своє робоче місце зайвими речами.

3.8. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

3.8. Забороняється залишати своє робоче місце без відома викладача.

3.9. В приміщенні лабораторії значення оптимальних та / або допустимих параметрів мікроклімату і чистоти повітря для певного робочого місця й певної категорії фізичних робіт, визначаються відповідно до вимог ДСН 3.3.6-042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень, а їх забезпечення згідно ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування».

3.10. У приміщенні лабораторії згідно вимог ДБН В.2.5-28-2018 «Природне і штучне освітлення» передбачене природне та штучне комбіноване освітлення.

3.11. Обов'язковим є провітрювання приміщень і щоденне вологе прибирання приміщень.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Встановити у положення «виключено» всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2. Про всі несправності доповісти керівнику робіт.

4.3. Виключити загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць.

4.4. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При виявленні запаху гару припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ (у випадку пожежі зателефонувати – 9-101, 3-10).

5.2 Покинути небезпечну зону і вжити заходів щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощиті приміщення).

5.3 негайно повідомити завідувача кафедри про аварійну ситуацію.

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і вжити заходів щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5 При нещасних випадках надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) - робіть штучне дихання рот в рот і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги);

- при кровотечі - рану закрийте стерильною пов'язкою і тримайте у такому стані 3-5 хвилин. Якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпіть бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях - забезпечте спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла.

У всіх випадках після надання першої допомоги постраждалого направити до медичного закладу.

В. о. завідувача кафедри ОПНС

Олександр НЕСТЕРОВ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з охорони праці

Начальник юридичного відділу

В. о. декана ФБАД

Тетяна УДОВЕНКО

Максим ДЕСЬВ

Віра САВЧЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 456
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ «Електропостачання промислових підприємств»

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора НУ «Запорізька Політехніка»

від «___» _____ 20__ р. № _____

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 456

ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ «Електропостачання промислових підприємств»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт викладачем у приміщеннях, на території університету та інших місцях, де викладач виконує доручену йому роботу завідувачем кафедри.

1.2..Інструкція з безпеки діяльності є обов'язковою для виконання викладачем вимог з питань охорони праці відповідно до Закону України «Про охорону праці», Кодексу Законів про працю України та інших нормативних актів з охорони праці. Викладач університету один раз на рік проходить навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з наступною перевіркою знань. Керівник університету чи відповідальний з охорони праці, проводить з працівником, який приймається на роботу, вступний інструктаж з охорони праці, знайомить з правилами внутрішнього розпорядку, із заходами щодо забезпечення належного рівня пожежної безпеки, санітарними правилами облаштування та утримання приміщень НУ «Запорізька політехніка»

Викладачі відповідають:

- за організацію та проведення занять відповідно до вимог охорони праці;
- за безпеку проведення освітнього процесу;
- за проведення інструктажів з охорони праці з здобувачами вищої освіти, під час навчальних та практичних занять з обов'язковою реєстрацією у журналі;
- проводять профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед здобувачів вищої освіти.

Викладачі забезпечують: виконання постанов, наказів, розпоряджень з охорони праці, створення безпечних умов навчання та практичних занять, здійснення контролю за виконанням установчих положень за нормами і правилами з техніки безпеки і виробничої санітарії;

- проведення занять, практичних навичок та інших робіт тільки за наявності відповідного обладнання та інших умов, які вимагаються нормами з техніки безпеки і виробничої санітарії, розміщення стендів, технічних засобів навчання, наявності приладів і обладнання відповідно до норм техніки безпеки і протипожежної безпеки;
- безпечний стан робочих місць здобувачів вищої освіти;
- систематичне проведення інструктажів з техніки безпеки з здобувачами вищої освіти,
- своєчасне та негайне повідомлення адміністрації університету про усі, без винятку, нещасні випадки, розслідування та облік нещасних випадків, пов'язаних з роботою у навчальних приміщеннях, спортивному залі, виробничих майстернях чи під час проведення будь-яких заходів у приміщеннях;

Викладач повинен одержати цільовий інструктаж на робочому місці.

Викладач повинен знати правила пожежної безпеки і вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками).

Викладач повинен мати навички в наданні першої (долікарської) допомоги.

2.Вимоги безпеки праці перед початком роботи

2.1.Ретельно оглянути своє робоче місце, з метою усунення виявлених небезпечних для життя та здоров'я факторів.

2.2.У разі виявлення порушень або несправностей, вжити невідкладних заходів щодо їх усунення, а за потреби — терміново повідомити адміністрацію про нештатну ситуацію.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Стежити й відповідати за дотримання вимог безпечного проведення освітнього процесу, проводити інструктажі з добувачами вищої освіти з охорони праці під час занять з обов'язковою реєстрацією в журналі обліку навчальних занять.

3.2. Особисто відповідає за збереження життя й здоров'я здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу.

3.3. Викладач зобов'язаний повідомляти завідувача кафедрою про нещасний випадок, що трапився, а також організовувати надання першої допомоги потерпілому.

3.4.Викладач безпосередньо відповідає за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо.

3.5. Викладач зобов'язаний розробляти необхідні заходи щодо виконання діючих правил та інструкцій із техніки безпеки, правил пожежної безпеки.

3.6. Навчати здобувачів вищої освіти безпечного поводження з наявним у лабораторіях обладнанням, а також безпечних методів виконання робіт.

3.7. Забороняти використання обладнання, не передбаченого Типовими переліками, у тому числі нестандартного, саморобного, яке встановлене в лабораторіях, дозволу служби охорони праці.

3.8. Здійснювати навчання та Інструктаж з охорони праці під час лабораторних та практичних робіт з обов'язковим вивченням вимог стандартів безпеки праці. Проводити вступний інструктаж здобувачів вищої освіти з обов'язковою реєстрацією в журналі, первинний на робочому місці, повторний, позаплановий, поточний інструктаж — у журналі виробничого навчання.

3.9. Викладач відповідальний за збереження обладнання лабораторії, справність засобів пожежогасіння.

3.10.Стежити за своєчасним проведенням технічного обслуговування та ремонту обладнання в лабораторіях.

3.11. Контролювати обстановку під час занять і забезпечувати безпечне проведення освітнього процесу.

3.12. Під час занять в лабораторіях повинна виконуватися тільки та робота, що передбачена розкладом і планом занять.

3.13. Усі види додаткових занять можуть проводитися тільки з відома завідуючого лабораторії або відповідної посадової особи закладу вищої

освіти.

3.14. Викладачу забороняється виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці здобувача вищої освіти або в приміщенні під час занять. Ремонт повинен виконувати спеціально підготовлений персонал установи

3.15. Якщо викладач або здобувач вищої освіти під час занять раптово відчув себе нездоровим, мають бути вжиті екстрені заходи:

- при порушенні здоров'я здобувача вищої освіти (запаморочення, непритомність, кровотеча з носа й ін.) викладач повинен надати йому необхідну першу долікарську допомогу, викликати медпрацівника ;

- при раптовому погіршенні здоров'я викладач повинен повідомити (через одного з здобувачів вищої освіти) завідувача кафедрою (або його представнику) про те, що трапилося, подальші дії представника адміністрації зводяться до надання допомоги хворому викладачу й керівництвом групою здобувачів вищої освіти протягом занять.

3.19. Викладач повинен застосовувати заходи дисциплінарного впливу на здобувачів вищої освіти, які свідомо порушують правила безпечного поводження під час занять.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення занять необхідно уважно оглянути приміщення.

4.2. У поряд кувати робоче місце. Покласти журнал, зошити, наочне приладдя й інші матеріали в установлене місце.

4.3. Звернути увагу на електроустаткування й електропроводку в приміщенні (наявність травмонебезпечних факторів). Закрити вікна, кватирки, вимкнути світло.

4.4. Якщо при проведенні занять протягом дня викладач помітив які-небудь порушення з охорони праці, він зобов'язаний повідомити про це завідувачого лабораторією.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При будь-яких ознаках передаварійної ситуації (запах паленої ізоляції, дим, крики учнів, запах газу й ін.) викладач повинен швидко оцінити створену обстановку.

5.2. Викладач у передаварійній ситуації повинен забезпечити безпеку здобувачів вищої освіти і надання їм необхідної допомоги. Викладач повинен перевірити наявність здобувачів вищої освіти за списком у місці збору, якщо довелося залишити приміщення для занять.

5.3. Про передаварійну ситуацію (аварійну ситуацію) необхідно повідомити завідувача кафедри..

5.4. В умовах аварійної ситуації, що розвивається, викладач повинен попередити виникнення паніки серед співробітників і здобувачів вищої освіти.

5.5.Залишаючи приміщення, необхідно відключити всі електроприлади й устаткування, вимкнути світло, щільно закрити двері, вікна, квартирки.

5.6. Дії викладача при пожежі повинні відповідати інструкції з пожежної безпеки в закладі вищої освіти. При пожежі дзвонити 9- 101 та у відділ охорони 3-10

5.7. Викладач повинен вміти надавати першу долікарську допомогу потерпілим в аварійній ситуації та викликають швидку допомогу за т. 9-103

5.8. У всіх випадках виконувати вказівки завідуючого кафедрою.

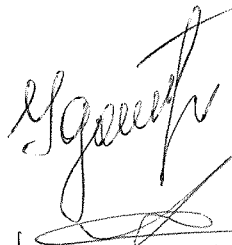
Завідуючий кафедрою ЕПП, доцент

Олександр ШРАМ

УЗГОДЖЕНО

Провідний інженер з охорони праці

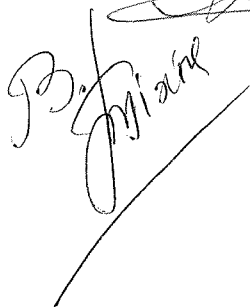
Тетяна УДОВЕНКО

Декан ЕТФ

Микола АНТОНОВ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 457

при виконанні робіт в лабораторіях «Електропостачання промислових підприємств»

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора НУ «Запорізька Політехніка»

Від «___» _____ 20__ р. № _____

І Н С Т Р У К Ц І Я

З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 457

при виконанні робіт в лабораторіях кафедри «Електропостачання
промислових підприємств»

I. Загальні положення

1.1. Інструкція розроблено відповідно правил охорони праці при експлуатації електрообладнання. Вимоги цієї інструкції поширюються на всі лабораторії кафедри ЕПП.

1.2. За класифікацією нормативних документів про охорону праці та техніку безпеки всі електричні лабораторії є приміщеннями з підвищеною небезпекою до ураження електричним струмом.

1.3. Обладнання лабораторій повинно відповідати вимогам Правил Устрою Електроустановок, мати захисне заземлення.

1.4. Здобувачі вищої освіти, які приступають до виконання лабораторних робіт повинні пройти інструктаж з охорони праці та техніки безпеки про що робиться відмітка в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці.

1.5. Виконання лабораторних робіт можливо тільки під наглядом викладача або лаборанта кафедри ЕПП.

1.6. Працюючі в лабораторії мають опікуватись про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за невиконання правил охорони праці.

1.7. За невиконання вимог інструкції з охорони праці Ви несете відповідальність у відповідності з діючим законодавством і правилами внутрішнього розпорядку.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. Перед початком роботи викладач знайомить кожен бригаду здобувачів вищої освіти з робочим місцем, звертаючи увагу на можливу небезпеку при проведенні роботи.

2.2. Здобувачі вищої освіти повинні ретельно оглянути робоче місце, знайти необхідні прилади, провідники для підключення схеми, переконатись у відсутності напруги.

2.3. Більшість стендів обладнана сигнальними лампами – зелене світло – напруга підведена до комунікаційного апарату, червоне – після включення комутаційного апарату – напруга підведена на елементи стенду.

2.4. Подавати напругу в лабораторію має право тільки викладач або лаборант, попередивши здобувачів вищої освіти.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

3.1. Уважно вивчати схему за методичними вказівками, знайти її елементи на стенді (стенд відключений), записати у зошит (бланк звіту) паспортні дані апаратів та приладів, зробити ескізні малюнки згідно програми роботи.

3.2. Одержавши дозвіл викладача зібрати схему, тобто з'єднати провідниками апарати згідно зі схемою. При цьому слід використовувати лише справні провідники без пошкоджень ізоляції.

3.3. Після перевірки схеми членами бригади та викладачем з його дозволу провести потрібні експерименти за програмою методичних вказівок. При виявленні несправності в схемі чи в обладнанні – відключити стенд та сповістити викладача.

3.4. Вимкнути напругу на стенді.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. За дозволом викладача розібрати схему, прилади, апарати та провідники покласти у відповідне місце, вказане викладачем.

4.2. Прибрати робоче місце.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. Основною небезпекою у лабораторіях кафедри ЕПП є імовірність ураження електричним струмом при необережному проведенні роботи або несправності устаткування. В лабораторії електричних станцій можливі механічні пошкодження при необережному викачуванні візка з вимикачем або при управлінні приводами вимикачів.

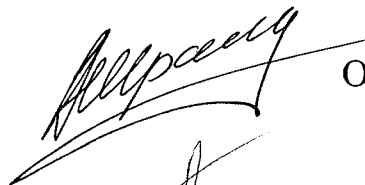
5.2. У випадку ураження електричним струмом, якщо потерпілий доторкнувся до провідника з порушеною ізоляцією можливе «прилипання» руки. В цьому випадку треба в найкоротший строк вимкнути автомат на стенді або рубильник на ввідній шафі не чекаючи дозволу викладача.

5.3. Коли уражений втратив свідомість, чи у нього механічна травма з кровотечею, необхідно негайно викликати швидку допомогу за телефоном 9-103. З допомогою викладача надати першу допомогу потерпілому.

5.4. Пожежа можлива внаслідок короткого замикання у електропроводці або внаслідок загорання трансформаторного масла, що витекло з масляного вимикача. Можливе також загорання паперів, Вогонь потрібно загасити з вогнегасника. При необхідності викликати пожежну команду телефоном 9-101.

5.5. У разі непередбаченої небезпечної ситуації в приміщеннях кафедри викладач повинен вивести Здобувачі вищої освіти в у безпечне місце (на площу біля 4 корпусу) та повідомити адміністрацію НУ «Запорізька політехніка».

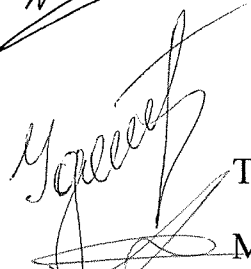
Завідуючий кафедрою ЕПП, доцент

Олександр ШРАМ

УЗГОДЖЕНО

Провідний інженер з охорони праці

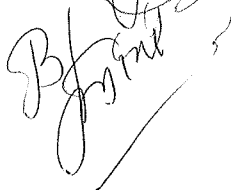
Тетяна УДОВЕНКО

Декан ЕТФ

Микола АНТОНОВ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 458
для завідувача лабораторією, старшого лаборанта кафедри
«Електропостачання промислових підприємств»

м.ЗАПОРІЖЖЯ
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора НУ «Запорізька Політехніка»
від «_____» _____ 20 ____ р. № _____

І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 458
для завідувача лабораторією, старшого лаборанта кафедри
«Електропостачання промислових підприємств»

1. Загальні положення

1.1. Ця інструкція є обов'язковою для усіх фізичних осіб, які працюють в лабораторії. Здобувачі вищої освіти, співробітники і викладачі, які не ознайомлені з інструкцією, не мають права працювати в лабораторіях кафедри. Інструктаж з питань охорони праці проводиться з усіма працівниками перед початком роботи в лабораторії незалежно від їх освіти, стажу роботи або посади.

1.2. Первинний інструктаж проводиться за програмою, яка укладена завідувачем кафедрою з урахуванням особливостей роботи в лабораторії. Програма первинного інструктажу повинна відповідати основним вимогам «Положення №3-ОП про порядок навчання і перевірки знань, інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та здобувачів вищої освіти в НУ «Запорізька політехніка». Первинний інструктаж проводиться безпосередньо на робочому місці до початку роботи з працівником, новоприйнятим (постійно чи тимчасово) для роботи в лабораторії, а також зі здобувачами вищої освіти, перед виконанням ними лабораторних робіт.

1.3. Запис про проведення інструктажу фізичних осіб та його дату вносять до спеціального журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці. У ньому обов'язково повинні бути підписи всіх фізичних осіб, які були проінструктовані, а також підпис особи, яка проводила інструктаж. Журнал повинен бути пронумерованим, прошнурованим і скріпленим печаткою.

1.4. Особи, які допущені до роботи на електроустановках, повинні мати відповідну кваліфікаційну групу з електробезпеки. Не допускаються до самостійної роботи на електроустановках особи, яким не виповнилось 18 років.

1.5. Лабораторні заняття зі здобувачами вищої освіти, загальна кількість яких не повинна перевищувати кількість робочих місць, проводяться у відведений для них час за розкладом у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов освітнього процесу. Неповнолітні здобувачі вищої освіти, тобто особи віком до 18 років, виконують лабораторні роботи з використанням електроустановок під наглядом завідувача лабораторією або старшого лаборанта, які обслуговують практикум, або викладача – керівника лабораторних занять.

1.6. У приміщенні лабораторії забороняється: палити, пити, приймати їжу; захарашувати робочі місця та підступи до них будь-якими речами, які не використовуються при виконанні лабораторної роботи (головні убори, верхній одяг, портфелі, сумки тощо).

1.7. Відповідальність за дотримання загальних положень Інструкції з охорони праці у навчальній лабораторії кафедри згідно з чинним законодавством України несуть: завідувач кафедри, завідувач лабораторією, керівники лабораторних занять.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Здобувачі вищої освіти не мають права заходити в лабораторію без дозволу відповідального працівника (зав. лабораторією, старшого лаборанта) або викладача – керівника лабораторних занять.

2.2. Відповідальний працівник (завідувач лабораторії, старший лаборант) перед початком занять повинен заздалегідь відкрити та провітрити навчальне приміщення і переконатися у тому, що головні електричні вимикачі (рубильники на центральних електричних щитах) та вимикачі приладів і електричних щитів на робочих місцях знаходяться в положенні «ВИМКНУТО». Крім цього, він повинен перевірити непошкодженість заземлення (занулення) та електроізоляції електричних установок і підготувати прилади та інше необхідне устаткування до експлуатації на час виконання лабораторних робіт.

2.3. Перед ввімкненням (пуском) установки або приладу переконатися в їх готовності до роботи та отримати дозвіл у викладача на ввімкнення.

2.4. Перед початком виконання кожної лабораторної роботи здобувач вищої освіти повинні ретельно і детально ознайомитись з методичними вказівками щодо її виконання.

2.5. При виявленні будь-якої неполадки терміново вимкнути установку, припинити роботу та повідомити про це викладача.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Перше вмикання електричної установки чи іншого устаткування студенти здійснюють лише під безпосереднім наглядом зав. лабораторією, старшого лаборанта чи викладача – керівника лабораторних занять.

3.2. Здобувачам вищої освіти дозволяється самостійно виконувати лабораторну роботу, в якій використовуються установки і прилади з електроживленням до 1000 В, лише тоді, коли кожний із них: а) прослухав первинний інструктаж та розписався за нього в Журналі реєстрації; б) знає основні правила електробезпеки; в) отримав дозвіл (допуск) на виконання конкретної лабораторної роботи; г) при виконанні лабораторних робіт з підвищеною небезпекою (робота з використанням скляного посуду, з газом) чи складними приладами та устаткуванням **БЕЗПОСЕРЕДНЬО ПЕРЕД ВИКОНАННЯМ ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ** одержав додатковий інструктаж щодо безпечних методів експлуатації обладнання та вказівки стосовно поведінки на робочому місці цього здобувача вищої освіти та працюючих поруч з ним інших здобувачів вищої освіти.

3.3. Увімкнуту електроустановку **ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ** залишати без нагляду. Не дозволяється також працювати на ній одному, без напарника.

3.4. При виконанні лабораторної роботи треба суворо дотримуватись методичних вказівок щодо порядку вмикання і вимикання електричних приладів, а також вимог техніки безпеки при роботі з ними.

3.5. Здобувачам вищої освіти категорично забороняється виконувати роль «технічних консультантів», які самостійно, без дозволу керівника занять

чи відповідального працівника практикуму, вмикають експериментальні установки при виконанні тієї чи іншої лабораторної роботи іншими здобувачами вищої освіти.

3.6. Під час роботи в лабораторії необхідно підтримувати належним чином чистоту, порядок на робочому місці, суворо дотримуватись правил техніки безпеки.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після виконання лабораторної роботи здобувачі вищої освіти повинні обов'язково показати одержані результати керівнику занять на перевірку їх достовірності та для їх підписання.

4.2. З дозволу викладача, старшого лаборанта чи зав. лабораторією, які обслуговують практикум, треба вимкнути електроустановку. Після цього треба здати зав. лабораторією, старшому лаборанту інструменти, вимірювальні прилади, устаткування на робочому місці.

4.3. Привести в порядок своє робоче місце, вимкнути електроживлення на робочому місці, повідомити про це керівника занять і лише після цього залишити лабораторію.

4.4. Відповідальний працівник перед тим, як залишити лабораторію повинен: перевірити наявність приладів та устаткування на кожному робочому місці; перевести всі електричні вимикачі на робочих місцях в положення «ВИМКНУТО»; вимкнути електричний рубильник.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При аварії електроустановки негайно припинити подачу напруги.

5.2.. Повідомити викладача, зав. лабораторією або завідувача кафедри.

5.3. У разі виникнення пожежі електроустановки дозволяється гасити лише порошковими вогнегасниками або вуглекислотними (у жодному випадку не пінними).

5.4. При пожежі дзвонити 9- 101 та у відділ охорони 3-10

5.5. При травмах працівників чи студентів негайно надати першу медичну допомогу і при потребі викликати швидку допомогу.

Завідувач кафедри ЕПШ, доцент

Олександр ШРАМ

УЗГОДЖЕНО

Провідний інженер з охорони праці

Тетяна УДОВЕНКО

Декан ЕТФ

Микола АНТОНОВ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 459
при виконанні робіт в комп'ютерному класі
кафедри "Електропостачання промислових підприємств"
ауд. 288

м.ЗАПОРІЖЖЯ
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"

Затверджено:

Наказ ректора НУ "Запорізька політехніка"

від «___» _____ 2024р. №___

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 459
при виконанні робіт в комп'ютерному класі
кафедри "Електропостачання промислових підприємств"
ауд. 288

1. Загальні положення

1.1. Інструкцію розроблено відповідно до Методичних рекомендацій праці і профзахворювань для створення сприятливих умов праці користувачів ЕОМ, що працюють із дисплеями, а також Правил охорони праці при експлуатації електронно-обчислювальних машин. Вимоги цієї інструкції поширюються на всі комп'ютерні класи і робочі місця, обладнані персональним ЕОМ в університеті.

1.2. Особи, що працюють у якості операторів ПЕОМ, крім цієї інструкції, повинні знати:

а) інструкцію з протипожежної безпеки;

б) правила особистої гігієни;

в) правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.3. До самостійної роботи в якості оператора ПЕОМ допускаються особи, що пройшли інструктаж з охорони праці. Інструктаж проводить безпосередньо керівник робіт. Інструктаж завершується перевіркою знань усним опитуванням, а також перевіркою набутих навичок безпечних прийомів праці.

1.4. Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж. Про проведення інструктажу і допуск до роботи особа, що проводила інструктаж, робить записи в журналі. При цьому обов'язковий підпис особи, яка інструктується, і того, хто інструктує. Журнали інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

1.5. Користувачі ПЕОМ повинні мати знання і навички надання першої допомоги при ураженні електричним струмом. Користувачам заборонене самостійно вскривати блоки ПЕОМ.

1.6. При роботі на ПЕОМ можуть виникнути такі небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- небезпечні значення напруги, що живить електроприлади, замикання якої може відбутися через тіло людини у випадку дотику до відкритих струмопровідних частин, або електроустаткування й електродротів із ушкодженою ізоляцією;

- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПЕОМ;

перенапруження зору при роботі з екранними пристроями (дисплей), особливо при нераціональному розташуванні екрана відносно очей і ненормальної освітленості робочих поверхонь у зоні відео терміналів (ВДТ);

1.7 Безпека користувача при експлуатації пристроїв ПЕОМ і зниження рівня впливу несприятливих умов до струмопровідних частин досягається:

а) захистом від можливого дотику до струмопровідних частин;

б) застосуванням заземлення пристроїв ПЕОМ;

в) раціональним розташуванням відеомоніторів відносно джерел освітленості (як штучних, так і природних);

г) провітрюванням приміщень і щоденним вологим прибиранням приміщень;

д) навчанням працівника правилам безпечної роботи з відеотерміналом ПЕОМ;

е) неухильним дотриманням заходів безпеки, викладених у наступних пунктах цієї інструкції.

1.8. Приміщення з ПЕОМ повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравостей між природнім світлом і екранами моніторів. Всі оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими (напівматовими).

1.9. Робоче місце користувача ПЕОМ повинно бути обладнане з урахуванням вимог:

а) конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до зросту працівника і створювати зручну позу;

б) часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

в) під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600 мм, по ширині - 500 мм, по глибині - 650 мм;

г) на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

д) поверхня сидіння і спинки повинні бути напівм'якими із покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

1.10. Монітори ПЕОМ повинні розташовуватись на відстані не менше 1 м від стін і не менш 1.5 між собою. Забороняється розташування моніторів екранами один до другого.

1.11. На одного працюючого з ПЕОМ повинно припадати не менше 6,0 кв.м. площини і не менше 19,5 куб м. об'єму робочого приміщення.

1.12. Система освітлення може бути загального або локального переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла повинне виключати попадання в очі прямого світла.

1.13. Електропостачання повинно здійснюватись через окреме розведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьохконтактні.

1.14. Забороняється експлуатація ПЕОМ без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

1.15. Користувач ПЕОМ зобов'язаний:

а) виконувати тільки доручення йому керівником роботи;

б) виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку підрозділу і повсякденні вказівки керівника робіт;

в) пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників;

г) помітивши порушення інструкції іншими робітниками або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;

д) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не захаращувати його і проходи до нього;

ж) знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочому місці і вмити користуватись ними.

1.16. Користувачу ПЕОМ забороняється:

а) виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і можуть призвести до нещасного випадку;

б) вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) устаткування і механізми, робота на яких не доручена;

в) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;

г) працювати на несправному устаткуванні;

1.17. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. Оглянути робоче місце. Упорядкувати робоче місце, переконавшись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПЕОМ під'єднанні до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажною схемою.

2.2. Перевірити:

- справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв;

- відсутність зламів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок;

- відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях ПЕОМ

- відсутність вологи на елементах у всіх пристроях

2.3. Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу "Дисплей":

- розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 - 800 мм;

- вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів,

- після вмикання дисплея відрегулювати яскравість і контрастність монітора; мерехтіння екрана не допускається;

- при наявності відблисків на екрані монітора змінити місце його розташування, або засіб освітлення приміщення.

2.4. Протерти злегка зволоженою серветкою (із бязі або марлі), клавіатуру (для зниження рівня статичної електрики), зовнішньої поверхні екрана дисплея.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи.

3.1. Перед вмиканням штепсельної вилок кабелю електроживлення в розетку 220 V переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПЕОМ знаходяться в положенні "виключено", а корпуси пристроїв заземлені (зануленні).

3.2. Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.3. Забороняється залишати своє робоче місце без відома керівника робіт.

3.4. Забороняється залишати ПЕОМ під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

3.5. Забороняється від'єднання (приєднання) будь-яких пристроїв і кабелів ПЕОМ увімкнутому в електромережу комп'ютері.

3.6. Подавати напругу на пристрої й окремі блоки ПЕОМ тільки після ретельної перевірки надійності кріплення провідників заземлення (занулення), справності кабелів і роз'ємів в мережі електроживлення.

3.7. Вимкнути ВТ (відеотермінал) і повідомити про несправність, якщо при його ввімкненні на екрані ВТ не з'являється ніяка інформація (екран порожній), або в центрі екрана висвічується яскрава біла смуга.

3.8. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ негайно вимкнути апаратуру, у друге не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.

3.9. Режим праці і відпочинку користувачів (операторів), безпосередньо працюючих із ВТ, повинен залежати від характеру виконуваної роботи: при введенні даних, редагуванні програм, читанні інформації з екрану, безупинна тривалість роботи з ВТ не повинна перевищувати 4 години при 8-годинному робочому дні. Щогодини необхідно проводити перерву на 5-10 хвилин, а через 2 години - на 15 хвилин.

3.10. Кількість мікропауз (тривалістю до 1 хвилини) регулюється індивідуально.

3.11. Кількість оброблюваних символів в (або знаків на ВТ) не повинна перевищувати 30 тисяч за 4 години роботи.

3.12. Форми й зміст перерв можуть бути різні: виконання альтернативної допоміжної роботи, проведення гімнастики для очей, загальної гімнастики, тощо.

4. Вимога безпеки після закінчення роботи.

4.1. Встановити у положення "виключено" всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2. Зробити вологе прибирання робочого місця. Витирання пилки з апаратури роботи при вимкненому електроживленні.

4.3. Про всі несправності, виявлені під час роботи і про зжиті заходи щодо їх усунення, доповісти керівнику робіт.

4.4. Виключити загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць.

4.5. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.

При пожежі негайно повідомити за тел. 3-10 або 9-101.

5.2. Покинути небезпечну зону і вжити заходи щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального

5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і вжити заходів щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.5 При нещасних випадках надати таку долікарську допомогу постраждалим:

- при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий, дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) робіть штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги, тел. 9-103) при пораненні накладіть стерильну пов'язку;

- при кровотечі рану закрийте стерильною пов'язкою і тримайте у такому стані 3-5 хвилин. Якщо кровотеча припиниться пов'язку закріпіть бинтом;

- при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях забезпечте спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла.

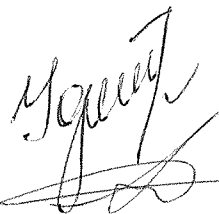
Завідуючий кафедрою ЕПП, доцент

Олександр ШРАМ

УЗГОДЖЕНО

Провідний інженер з охорони праці

Тетяна УДОВЕНКО

Декан ЕТФ

Микола АНТОНОВ

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЕВ